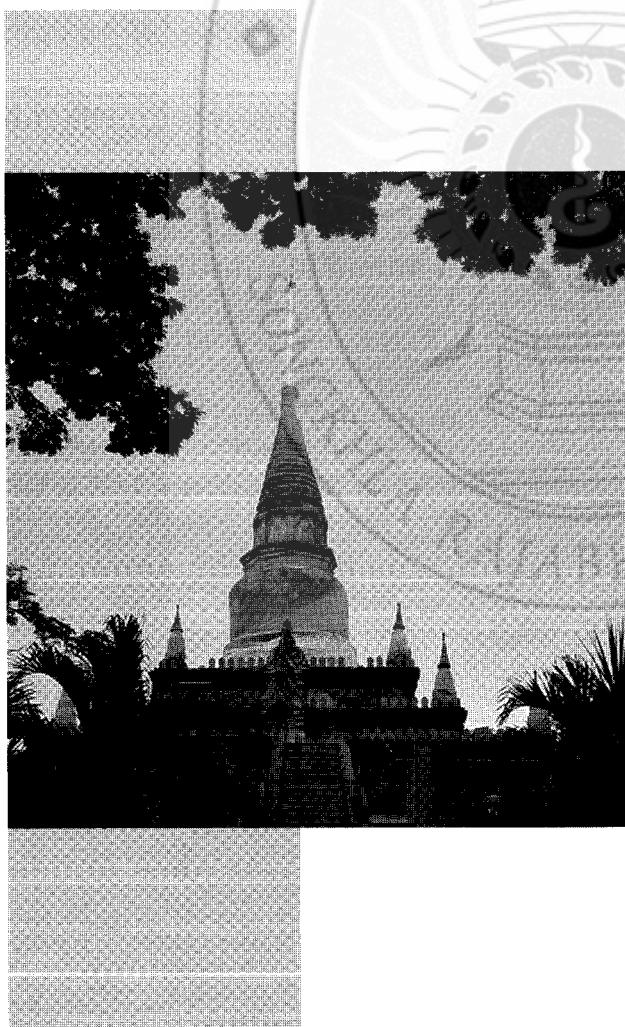


การศึกษาความร่วมมือระหว่างสถาบันราชภัฏสงขลา กับชุมชนในการพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ¹ ของตำบลซุมพล อําเภอสหิงพระ จังหวัดสงขลา

สนธยา พลศรี*



ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวจัดเป็นอุตสาหกรรมภาคบริการ (Service Industry) ประเพณีที่สามารถทำรายได้หลักให้กับประเทศไทยมาตั้งแต่ พ.ศ. 2525 และมีธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงอีกหลายประเภท เช่น การขนส่ง โรงเรียนและที่พัก ร้านอาหารและภัตตาคาร ธุรกิจนำเที่ยว การค้าขายของที่ระลึก การผลิตสินค้าเกษตรกรรมและหัตถกรรมต่างๆ เป็นต้น (สุดาวรรณ เดชะวินูลย์. 2543 : 4-5) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญในการพัฒนาประเทศและมุ่งเน้นการสร้างรายได้เป็นสำคัญ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (สำนักงานสถาบันราชภัฏ. 2546 : 1) กล่าวคือ การท่องเที่ยวที่ผ่านมามุ่งเน้นการสร้างรายได้มากกว่าเรื่องอื่นๆ ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวดำเนินการเพื่อแสวงหารายได้ของตนเองเป็นสำคัญ ไม่คำนึงถึงผลกระทบอื่นๆ ที่ตามมา ทำให้สังคมสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย แหล่งท่องเที่ยวทรุดโทรม เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น ปัญหารื่องความไม่เป็นไปตามเบื้องความสกปรกของแหล่งท่องเที่ยว การทำลายทัศนียภาพ การสร้างภูมิทัศน์ที่ไม่เหมาะสม การเอาดัดเอามาเปรียบบันกอก ท่องเที่ยว ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว การขาดองค์กรของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อบริหาร

*ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา



จัดการท่องเที่ยว เป็นต้น อันเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่มีคุณภาพ ขาดมาตรฐานและไม่ยั่งยืน ซึ่งจะส่งผลเสียหายต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทยอย่างรุนแรง สถานการณ์ทางการท่องเที่ยวของประเทศไทยในปัจจุบันจึงพบว่า จำนวนวันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในประเทศไทยลดน้อยลงหรือใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านไปสู่ประเทศอื่นเพียงอย่างเดียว รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อวันของนักท่องเที่ยวลดลง มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากอยู่เฉพาะในบางพื้นที่ ทำให้การให้บริการไม่เพียงพอ ในขณะที่พื้นที่อื่น ๆ ไม่มีนักท่องเที่ยวไป มีนักท่องเที่ยวเฉพาะช่วงฤดูกาลใดฤดูกาลหนึ่งเท่านั้นไม่มีตลอดปี นักท่องเที่ยวไม่ประทับใจในการบริการหรือถูกอาไว้ด้วยความไม่ดี ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การบริการไม่มีคุณภาพ เป็นต้น จึงส่งผลให้ภาพโดยรวมของการท่องเที่ยวประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวราคากถุง ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่เพียงประสงค์ (สมชัย วิเศษมงคลชัย. 2546 : 7-8) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) จึงกำหนดให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติขึ้น ซึ่งมุ่งเน้นให้มีการพัฒนาคน ชุมชนและสังคม โดยกำหนดเป็นกลยุทธ์การจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศครอบคลุมทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้ อันเป็นหนทางสู่กระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืน (พัชริน ดำรงกิจติกุล. 2546 : 1)

รัฐบาลไทยภายใต้การนำของนายก

รัฐมนตรี พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้กำหนดให้อุดมการกรรมการท่องเที่ยวเป็นกลยุทธ์เชิงรุก เพื่อแก้ปัญหาเร่งด่วนด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยกำหนดกรอบนโยบายด้านการท่องเที่ยวไว้ 2 ด้าน คือ การพัฒนาภาคบริการและการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยมีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สำคัญประการหนึ่ง คือ เพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวมากขึ้น ทั้งรูปแบบการจัด สนับสนุนการท่องเที่ยวและการพัฒนาพื้นที่ชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว (สำนักงานสภาพัฒนาบ้านราชภัฏ 2546 : 1)

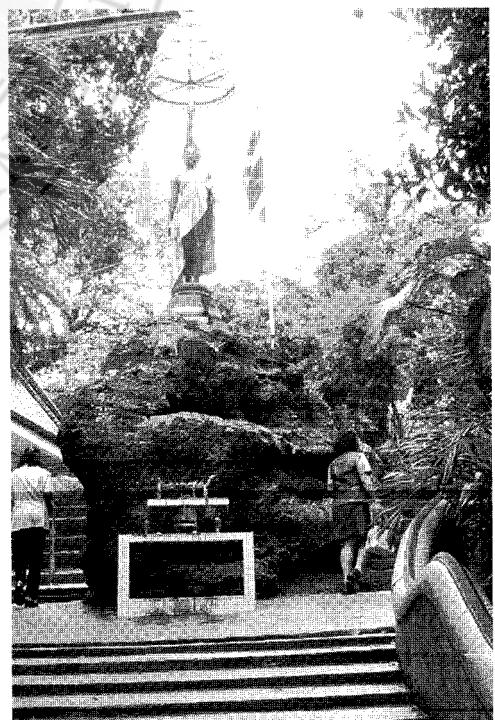
จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีแหล่งท่องเที่ยว ทั้งแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์และโบราณคดี แหล่งท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมและอุตสาหกรรมแห่งชาติ (สำนักงานเลขานุการ กรอ. กสุ. จังหวัดและสำนักงานจังหวัดสงขลา. ม.ป.ป. : 21-22) และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปแหล่งหนึ่ง คือ แหล่งท่องเที่ยวในตำบลชุมพล อำเภอสหัสฯ จังหวัดสงขลา เพราะมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง คือ วัดพระโคค หาดทรายริมฝั่งอ่าวไทย ทะเลสาบสงขลา และมีสินค้าพื้นเมืองซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์จากต้นตาลโนนด เช่น น้ำตาลโนนด น้ำส้มที่ทำจากน้ำตาลโนนด โดยเฉพาะวัดพระโคคที่มีวัดบุษราชาที่รู้จักกันโดยทั่วไป คือ สมเด็จพระพุทธบาทสมเด็จพระบรมไตรโลกนารถ ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปตำบลชุมพลทุกวันและเป็นจำนวนมาก และสร้างรายได้ให้กับประชาชนตำบลชุมพลและตำบลใกล้เคียง ตลอดมา ทว่าในปัจจุบันการจัดการท่องเที่ยวในตำบลชุมพลยังไม่เป็นระบบ ขาดหน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบโดยตรง ทั้งๆ ที่มีวัด

พระโคคเป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยว ด้วยเชื่อ เสียงของสมเด็จหลวงพ่อทวดเป็นปัจจัยสำคัญ ในการดึงดูดนักท่องเที่ยว โดยวัดดำเนิน กิจกรรมในเรื่องการเข้าพระ การบูชาพระ และ เจติย์เงื่อง ชาวบ้านจำนวนหนึ่งใช้พื้นที่บริเวณ หน้าวัดเป็นร้านสำหรับจำหน่ายอาหารและ ลินค้าพื้นเมือง (คล้ายแผงลอย) ไม่มีแบบ แปลนการก่อสร้าง สร้างแบบง่ายๆ ไม่เป็น ระเบียบ ทrudให้รอมง่าย ไม่มีบริเวณจอดรถ และไม่มีการพัฒนาคุณภาพและบรรจุภัณฑ์ ของสินค้า การประกอบการค้าขาย มีถือเป็น อาชีพหลัก ไม่มีระบบการกำจัดขยะมูลฝอยที่ ถูกสุขาลักษณะอนามัย ไม่มีแนวคิดและวิสัย ทัศน์ที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ของ ตำบลให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ การท่อง เที่ยวของตำบลชุมพลจึงไม่ได้คุณภาพตาม มาตรฐานของประเทศไทย อาจก่อให้เกิดการ ท่องเที่ยวแบบไม่ยั่งยืนขึ้นได้ในอนาคต น่าที่ จะได้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวของตำบล ชุมพลให้มีมาตรฐานดีขึ้น เป็นที่ยอมรับของนัก ท่องเที่ยวและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

สถาบันราชภัฏสงขลา เป็นสถาบัน อุดมศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่รับ ผิดชอบการศึกษาระดับปริญญาดังได้ระบุไว้ใน มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.2538 ให้สถาบันราชภัฏเป็นสถาบัน อุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาห้องถัง มีวัตถุประสงค์ ให้การศึกษาวิชาการและวิชาชีพขั้นสูงทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม ผลิตครุและส่งเสริมวิทยฐานะ ครู และได้กำหนดนโยบายในแผนพัฒนาการ ศึกษาระยะที่ 9 (พ.ศ.2545 – 2549) ที่ สำคัญไว้ว่า จะส่งเสริมการทำวิจัยที่มีส่วนร่วม ในการซ่อมแซมหอของห้องถัง ส่งเสริม สนับสนุนการให้บริการวิชาการแก่ห้องถัง โดย เอกพาออย่างยั่งยืนด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต การ อนุรักษ์พื้นฐานเศรษฐกิจ ทุนทางวัฒนธรรม

และสภาพแวดล้อมอย่างยั่งยืนและสมดุล ประชาสัมพันธ์และร่วมมือกับองค์กรอิสระและการ อนุรักษ์พื้นฐานเศรษฐกิจและสังคมและการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืนและสมดุล (สถาบันราชภัฏสงขลา. ม.บ.ป. : 5-7)

จากสภาพการท่องเที่ยวของตำบลชุมพล อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา นโยบายและ กลยุทธ์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่ง ชาติ ฉบับที่ 9 นโยบายของรัฐบาลและ นโยบายของสถาบันราชภัฏสงขลาในปัจจุบัน จึงควรศึกษาวิจัยถึงความร่วมมือระหว่าง สถาบันราชภัฏสงขลา กับชุมชนในการพัฒนา คุณภาพการท่องเที่ยวของตำบลชุมพล อำเภอ สิงหนคร จังหวัดสงขลา ซึ่งนอกจากเพื่อตอบ สนองนโยบายของรัฐบาลแล้ว ยังเป็นการ ปฏิบัติภารกิจด้านการบริการวิชาการให้แก่ ชุมชนของสถาบันราชภัฏสงขลา และเป็น แนวทางในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ ชุมชนในด้านอื่นๆ ต่อไป



วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาสภาพความร่วมมือระหว่างสถาบันราชภัฏสังขละกับชุมชนท้องถิ่นในด้านการท่องเที่ยว

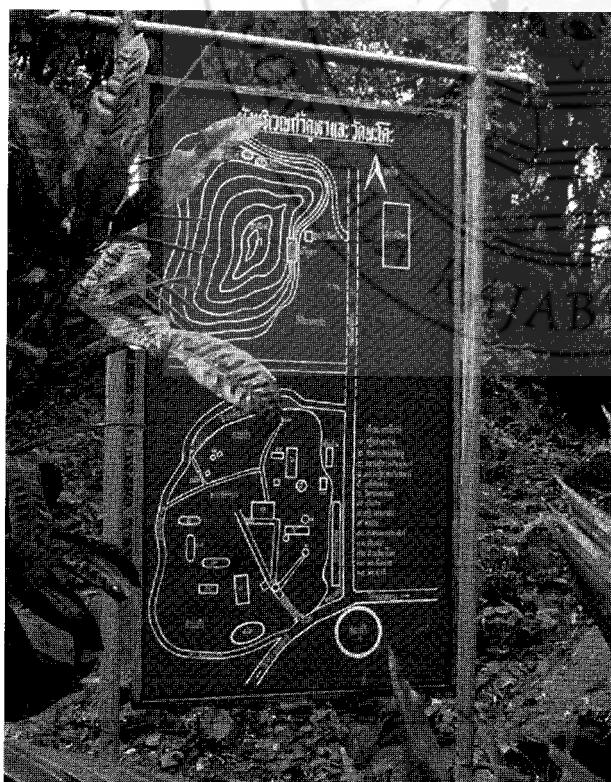
2. ศึกษาการจัดการและมาตรฐานคุณภาพการท่องเที่ยวในชุมชนท้องถิ่นโดย

2.1 สำรวจสภาพการท่องเที่ยวของตำบลชุมพล อำเภอสทิงพระ จังหวัดสangขลา

2.2 วิเคราะห์สภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลชุมพล อำเภอสทิงพระ จังหวัดสangขลา

2.3 ศึกษาความพร้อมในการพัฒนาการจัดการมาตรฐานคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลชุมพล อำเภอสทิงพระ จังหวัดสangขลา

3. เสนอแนะแนวทางของความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลชุมพล อำเภอสทิงพระ จังหวัดสangขลา ระหว่างสถาบันราชภัฏสังขละกับตำบลชุมพล



วิธีดำเนินงาน

1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย กลุ่มนบุคคล 5 กลุ่ม คือ

1.1 นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในตำบลชุมพล ใช้กลุ่มตัวอย่างจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในตำบลชุมพล ระหว่างวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2546 ถึงวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546 และยินดีตอบแบบสอบถามได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 206 คน

1.2 ประชาชนในตำบลชุมพล ได้แก่ ประชาชนที่มีสำเนาทะเบียนบ้านอยู่ในตำบลชุมพล เมื่อ พ.ศ. 2544 จำนวน 5,744 คน สูมตัวอย่างมาจำนวน 361 คน โดยใช้ตารางกำหนดตัวอย่างของกรุ๊ปและมอร์แกน หน่วยตัวอย่างคือ ครัวเรือนแต่ละครัวเรือนในตำบลชุมพล และกำหนดสัดส่วนของจำนวนประชากรและครัวเรือนในแต่ละหมู่บ้าน โดยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกในครัวเรือนที่มีภูมิภาวะพร้อมที่จะให้ข้อมูล เพียงครัวเรือนละ 1 คน เท่านั้น

1.3 ผู้ประกอบการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในตำบลชุมพล ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า คือกำหนดกลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านละ 5 คน จากผู้ประกอบการเกี่ยวกับร้านอาหารและเครื่องดื่ม ลินค้าพื้นเมือง ลินค้าทั่วไป รถยนต์รับจ้างและรถจักรยานยนต์รับจ้าง จำนวน 7 หมู่บ้าน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน

1.4 ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของตำบลชุมพล ใช้วิธีการคัดเลือกจากผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง จำนวน 4 คน คือ พัฒนาการ อำเภอสทิงพระ ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล กำนันตำบลชุมพล และเจ้าอาวาส วัดราษฎร์ดิษฐาราม (วัดพะโค)

1.5 ผู้รับผิดชอบด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนของสถาบันราชภัฏสangขลา ใช้วิธีการคัดเลือกจากผู้บริหารของสถาบันราชภัฏสangขลา

ทีมหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการบริการวิชาการให้แก่ชุมชน จำนวน 3 คน คือ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและบริการวิชาการ และผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม

2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของบุคคล 3 กลุ่ม โดยผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ตามแนวของลิเครอร์ท มีด้วยกัน 3 ชุด สำหรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในตำบลชุมพล ประชาชนในตำบลชุมพล และผู้ประกอบการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในตำบลชุมพล

2.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง เพื่อใช้สัมภาษณ์กลุ่มบุคคล 2 กลุ่ม คือ

1) ผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของตำบลชุมพล จำนวน 4 คน คือ พัฒนาการ อำเภอสทิงพระ ประธานกรรมการบริหารองค์กรบริหารส่วนตำบลชุมพล กำนันตำบลชุมพล และเจ้าอาวาสวัดราชประดิษฐ์ฐาน (วัดพะโคเค) เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลสภาพทั่วไปและสภาพการท่องเที่ยวของตำบลชุมพล การบริหารและจัดการท่องเที่ยวของตำบลชุมพล ปัญหาการท่องเที่ยวของตำบลชุมพล แผนพัฒนาการท่องเที่ยวของตำบลชุมพลและแนวทางในการร่วมมือระหว่างสถาบันราชภัฏสงขลา กับองค์กรบริหารส่วนตำบลชุมพลเพื่อพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลชุมพล

2) ผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานการบริการวิชาการแก่ชุมชนของสถาบันราชภัฏสงขลา จำนวน 3 คน คือ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและบริการวิชาการ และผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับ

กับบทบาทของสถาบันราชภัฏสงขลาในด้านส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว การร่วมมือกับชุมชนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในイヤวยและแผนงานด้านส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและแนวทางของความร่วมมือระหว่างสถาบันราชภัฏสงขลา กับองค์กรบริหารส่วนตำบลชุมพล เพื่อพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลชุมพล

3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ติดต่อประสานงานกับพัฒนาการอำเภอสทิงพระ ประธานกรรมการบริหารองค์กรบริหารส่วนตำบลชุมพล กำนันตำบลชุมพล และเจ้าอาวาสวัดราชประดิษฐ์ฐาน (วัดพะโคเค) เพื่อแจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดของการวิจัย และขอการสนับสนุนในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยเป็น ผู้ติดต่อประสานงานด้วยตนเอง

3.2 ศึกษาสภาพของการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลชุมพล โดยผู้วิจัยเข้าไปสังเกตในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ บริเวณวัดราชประดิษฐ์ฐาน (วัดพะโคเค) ชายหาดชุมพล หมู่บ้านต่างๆ ในตำบลชุมพล แล้วบันทึกรายละเอียดไว้

3.3 คัดเลือกนักศึกษาเพื่อทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาเกี่ยวกับการศึกษาชุมชน การวิจัยและมีความสนใจในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ จำนวน 10 คน

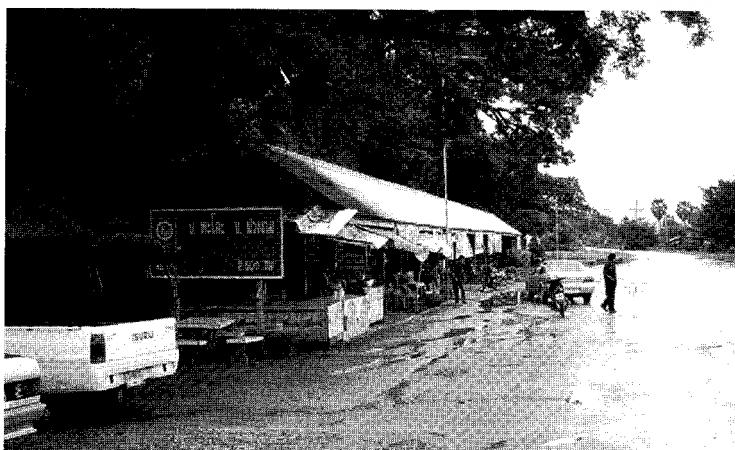
3.4 ประชุมนักศึกษาผู้ที่เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อชี้แจงให้เข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลของตำบลชุมพลโดยสังเขป แบบสอบถาม ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล แผนการเก็บรวบรวมข้อมูล และการติดต่อประสานงานในระหว่างการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

5. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของตำบลชุมพลด้วยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล จำนวน 4 คน คือ พัฒนาการอำเภอสทิงพระ ประธานกรรมการบริหารองค์กรบริหารส่วนตำบลชุมพล กำนันตำบลชุมพลและเจ้าอาวาสวัดราษฎร์ดิษฐาราม (วัดพระโค) การสัมภาษณ์ใช้วิธีการสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง โดยผู้จัดเป็นผู้สัมภาษณ์และจัดการบันทึกการสัมภาษณ์

6. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานการบริการวิชาการแก่ชุมชนของสถาบันราชภัฏสงขลา คือ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและบริการวิชาการ และผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม ใช้วิธีการสัมภาษณ์เช่นเดียวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของตำบลชุมพล

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล ปรากฏว่า ได้รับแบบสอบถามครบถ้วนตามจำนวนที่ต้องการ และได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนดได้ไว้

4 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป ด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย



สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

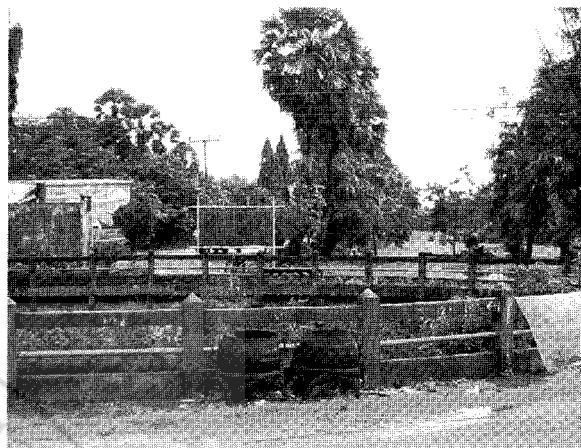
1. สภาพความร่วมมือระหว่างสถาบันราชภัฏสงขลา กับชุมชนท้องถิ่นในด้านการท่องเที่ยว สถาบันราชภัฏสงขลา มีนโยบายและมาตรการที่จะร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แต่ยังไม่ได้ดำเนินการกับชุมชนโดยย่างเป็นทางการ กิจกรรมที่ดำเนินการในปัจจุบันคือ การสนับสนุนวิทยากรตามความต้องการของชุมชนท้องถิ่น และสนับสนุนส่งเสริมให้อาจารย์และบุคลากรของสถาบันดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวร่วมกับชุมชนท้องถิ่น การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนท้องถิ่น การจัดทำเอกสารเผยแพร่ การสนับสนุนการแสดงวัสดุอุปกรณ์และ yanpanathanaphane แก่ชุมชนท้องถิ่น

2. การจัดการและมาตรฐานคุณภาพการท่องเที่ยวของตำบลชุมพล

2.1 สถานภาพการท่องเที่ยวของตำบลชุมพล ตำบลชุมพลมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ คือ หาดชุมพล ทะเลสาบสงขลา ทุ่งนาและต้นตาลถ้ำเขากุหา และถ้ำวัดพระโค แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม คือ วัดพระโค วัดชลธาราสวัดศิลาลอย วัดชุมพล พังหรือตะพัง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาและส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่กว่า 5,000 บาท มีภูมิลำเนาอยู่นอกอำเภอสทิงพระ เข้ามาท่องเที่ยวระหว่าง 1-3 ครั้ง โดยรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของตำบลชุมพลจากการบอกเล่าของบุคคลอื่น เข้ามาท่องเที่ยวเพื่อทำบุญ ลักษณะของการท่องเที่ยวเป็นกลุ่มครอบครัวและเครือญาติ มีการใช้จ่ายเพื่อทำบุญเป็นส่วนใหญ่ และมีค่าใช้จ่ายในขณะที่เข้ามาท่องเที่ยวในตำบลชุมพลคนละไม่ถึง 500 บาท สถานที่ท่องเที่ยวที่รู้จัก

มากที่สุดคือ วัดพะโคะ ใช้เวลาท่องเที่ยวอยู่ในตำบลชุมพลเมือง 3 ชั่วโมง และถ้ามีโอกาสจะเข้ามาท่องเที่ยวในตำบลชุมพลอีก ผลิตภัณฑ์สินค้าที่นี่เมืองที่สำคัญของตำบลชุมพล ได้แก่ น้ำตาลแ冤หรือน้ำตาลโตนด น้ำตาลสด น้ำส้มจากต้นตาล ขنمดู ขنمลูกตาล ขنمเกี๊ย ขنمทองม้วน ข้าวม่าการอบอบเนย แต่การจัดการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวยังขาดระบบการจัดการที่ดี ไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรใดรับผิดชอบหรือประสานงานโดยตรง การท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ภายใต้การจัดการของวัดราษฎร์บดีชุมชน (วัดพะโคะ) และผู้ประกอบการที่ยังขาดการรวมตัวในรูปของกลุ่มและองค์กร องค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล ไม่สามารถดำเนินการได้ แต่ได้จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ในแผนพัฒนาประจำปี พ.ศ. 2546

2.2 สภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลชุมพล นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในตำบลชุมพลมีความคิดเห็นว่า สภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลชุมพล มีคุณภาพในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านคือแหล่งท่องเที่ยว การบริการนักท่องเที่ยว ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความสะอาดในการเดินทาง การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวมีคุณภาพระดับปานกลาง ในขณะที่ประชาชนในตำบลชุมพล มีความคิดเห็นว่ามีคุณภาพโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ด้านความสะอาดในการเดินทางของนักท่องเที่ยว และด้านการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ให้รู้จักกันโดยทั่วไปมีคุณภาพในระดับมาก แต่ ด้านการบริการนักท่องเที่ยวมีคุณภาพในระดับปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการมีความคิดเห็นว่ามีคุณภาพโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แหล่งท่องเที่ยวมีคุณภาพในระดับมาก การบริการนักท่องเที่ยวมีคุณภาพในระดับมาก ความปลอดภัยของ



นักท่องเที่ยวมีคุณภาพในระดับมาก การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวมีคุณภาพในระดับมาก แต่ความสะอาดในการเดินทางมีคุณภาพในระดับปานกลาง

2.3 ความพร้อมในการพัฒนาการจัดการมาตรฐานคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลชุมพลร่วมกับสถาบันราชภัฏสงขลา ประชาชนในตำบลชุมพลมีความคิดเห็นว่า ในด้านการวิจัยมีความพร้อมเป็นลำดับแรก ในเรื่องการให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยให้แก่บุคลากรในชุมชน ด้านการฝึกอบรมมีความพร้อมเป็นลำดับแรกในเรื่องการจัดฝึกอบรมมัคคุเทศก์ท่องถิ่นและการจัดตั้งองค์กรประสานงานการท่องเที่ยว ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมห้องถินมีความพร้อมเป็นลำดับแรกในเรื่องการพัฒนาศูนย์ประเพณีวัฒนธรรมห้องถิน ด้านการเพิ่มปริมาณของนักท่องเที่ยวมีความพร้อมเป็นลำดับแรกในเรื่องการรณรงค์ในรูปแบบต่าง ๆ ด้านเครือข่ายการท่องเที่ยวมีความพร้อมเป็นลำดับแรกในเรื่องการประสานงานในการสร้างเครือข่าย ส่วนผู้ประกอบการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในตำบลชุมพลมีความเห็นว่าในด้านการวิจัยมีความพร้อมเป็นลำดับแรกในเรื่องการวิจัยการตลาดและการวิจัยเพื่อส่งเสริมการตลาด ด้านการท่านบุกรุกศิลปะและวัฒนธรรมของห้องถินคือ การจัดรูปแบบงานเทศกาลโดยยึดถือวัฒนธรรมห้องถินเป็นหลัก ด้านการเพิ่ม



บริมานนักท่องเที่ยวคือ การรณรงค์ในรูปแบบต่าง ๆ และด้านเครือข่ายการท่องเที่ยวมีความพร้อมเป็นลำดับแรกในเรื่องการดำเนินงานของเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3. แนวทางของความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลชุมพล ระหว่างสถาบันราชภัฏสังขละกับตำบลชุมพล

สถาบันราชภัฏสังขละก์มีความร่วมมือกับตำบลชุมพลในกิจกรรมที่เป็นบทบาทหน้าที่และการกิจของสถาบัน คือ ด้านการวิจัย การฝึกอบรม การทำงานบุ่รุษศิลปะและวัฒนธรรม และกิจกรรมตามความต้องการของประชาชน และผู้ประกอบการที่ยังคงการท่องเที่ยวในตำบลชุมพล คือการเพิ่มบริมานนักท่องเที่ยว และเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยจัดให้เป็นรูปแบบของความร่วมมือลักษณะเป็นแบบพหุภาคีระหว่างองค์กรกับองค์กรและเป็นทางการ คือระหว่างสถาบันราชภัฏสังขละกับองค์กรบริหารส่วนตำบลชุมพล โดยมีคณะกรรมการดำเนินงานร่วมกัน ส่วนการดำเนินกิจกรรมเป็นลักษณะของการเรียนรู้ร่วมกันและดำเนินกิจกรรมบนพื้นฐานของความพร้อมและความต้องการของทั้งสองฝ่าย ตามความคิดเห็นของประชาชนและผู้ประกอบการ

1 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้ มีระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลเพียงสองสัปดาห์ คือระหว่างวันที่ 15 มีนาคม - 7 เมษายน 2546 เท่านั้น จึงไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวได้ครบถ้วน ประชากรทั้งหมด ใน การวิจัยครั้งต่อไปจึงควรกำหนดด้วยเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้มีระยะเวลามากกว่านี้

2. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะความร่วมมือระหว่างสถาบันราชภัฏสังขละกับองค์กรบริหารส่วนตำบลชุมพลเท่านั้น ซึ่งสถาบันราชภัฏสังขละก์สนับสนุนให้อาจารย์และบุคลากรของสถาบันศึกษาวิจัยแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ อีก เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและยั่งยืนต่อไป

2 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. สถาบันราชภัฏสังขละก์จะต้องดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนท้องถิ่นอยู่แล้ว ควรนำผลการศึกษาจาก การวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการร่วมมือกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลชุมพลให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากลต่อไป

2. สถาบันราชภัฏสังขละก์จะต้องดำเนินการวิจัยครั้งนี้มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาภารกิจในด้านการวิจัยการบริการวิชาการ แก่ชุมชนและการทำงานบุ่รุษศิลปะและวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่น

3. สถาบันราชภัฏสังขละก์จะต้องดำเนินการวิจัยครั้งนี้มาใช้เป็นแนวทางในการร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ต่อไป เพราะภารกิจของสถาบันราชภัฏสังขละก์มีหลายด้านและชุมชนท้องถิ่นยังมีความต้องการที่จะร่วมมือกับสถาบันราชภัฏสังขละก์เพื่อพัฒนาในด้านต่าง ๆ อีกมาก

ข้อเสนอแนะ

บรรณานุกรม

กรอ. กลุ่มจังหวัด, สำนักงานเลขานุการและสำนักงานจังหวัดสงขลา. เอกสารประกอบการ
สัมมนาแผนแม่บทพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดชายแดนภาคใต้. สงขลา : สำนักงาน
จังหวัดสงขลา. ม.ป.บ.

พชริน ดำรงกิตติกุล. การวิจัยระบบการจัดการ Ecotourism : สร้างเอกลักษณ์ไทยใน
มาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาพัฒนาบ้านราชภัฏ. 2546.

สงขลา, สถาบันราชภัฏ. นโยบายสถาบันราชภัฏสงขลา ตามแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ ๙
(พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๙). สงขลา : ม.ป.บ.

สภาพัฒนาบ้านราชภัฏ, สำนักงาน. เอกสารแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาการท่องเที่ยว
แบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาพัฒนาบ้านราชภัฏ. 2546.

สมชัย วิเศษมงคล. แนวทางการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาระบบมาตรฐานการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศในชุมชน. กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาพัฒนาบ้านราชภัฏ. 2546.

สุดาภรณ์ เดชาภิบูลย์วงศ์. กระบวนการสื่อสารเชิงสัญลักษณ์ผ่านสื่อมวลชนในอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวคุณหลังสมัยใหม่ในโครงการ Amazing Thailand. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2543.

